

931

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నావేదికలు

[1997] 3

S.C.R.

శ్రీ అభి రామ్ (చనోపయోగు) LRS ద్వారా మరియు ఇతరులు.

వర్సెస్

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఆథర్స్

ఏప్రిల్ 22, 1997

[కా.రామస్వామి, S.నాగార్ అహ్మద్ మరియు G.B.పట్టానాయక్, న్యాయమూర్తులు]

భూ సేకరణ చట్టం, 1894:

సెక్షన్లు 4(1), 5 - A మరియు 6(1) వీరణ II - సెక్షన్ 6(1) ప్రకారం డిక్లరేషన్ ప్రచురణలో జాప్యం - కొంతమంది భూ యజమానులకు సంబంధించి u/s.4(1) మిశ్రమ నోటిఫికేషన్లపై హైకోర్టు సీట్ వేధించడం మరియు రిట్ పీటిషన్లకు సంబంధించి సెక్షన్ 5A నోటిఫికేషన్లకు u/s.6 డిక్లరేషన్లను రద్దు చేయడానికి వాదనానికే వ్యతిరేకంగా చేయడం హైకోర్టు ముందు - ఇతర భూ యజమానులపై ప్రభావం - సెక్షన్ 6 కి సంబంధించిన ప్రామాణిక ద్వారా అప్పీలుదారులు నష్టపోయినట్లుగా లోకాల్ జ్యూజ్మెంట్లకు హామీ ఇచ్చే చట్టం యొక్క ఏదైనా లోపం వల్ల అది వీలవచ్చినట్లుగా - సెక్షన్ 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ మిశ్రమంగా ఉంటుంది మరియు సెక్షన్ 6 కింద ఉన్న డిక్లరేషన్లకు కూడా సమ్మతి తప్పినట్లుగా కాబట్టి, సెక్షన్ 6 కింద ఉన్న ప్రకటన మార్తగా రద్దు చేయబడితే తప్ప, ఇది మొత్తం డిక్లరేషన్లను రద్దు చేయవలసి ఉన్నట్లుగా వనోచేయదు - అంతేకాకుండా, సెక్షన్ 5-A కింద జారీ చేయబడిన నోటిఫికేషన్లపై అప్పీలుదారులు ఎటువంటి అభ్యంతరాలను దాఖలు చేయలేదు.

ఫిల్లో డావలప్ మెంట్ అథారిటీ V. సుడాన్ సింగ్ & అదర్స్ మొదలైన, 45 (1991) ఫిల్లో లా టైమ్స్ 602 SC, వర్తించదు.

యూసుఫ్ భాయ్ నూర్ మహ్మద్ నౌండోలీయా V. స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ & మరొకరు, [1991] 4 SCC 531 మరియు B.R. గుప్తా V. యూనయన్ ఆఫ్ ఇండీయా & అదర్స్, 37 (1989) ఢిల్లీ లా టైమ్స్ 150, సూచించబడింది.

పదాలు మరియు పదబంధాలు:

"చర్యలలో ఉండండి లేదా కౌన్సెలర్ గాండో" - అర్థం.

యూసుఫ్ భాయ్ నూర్ మహ్మద్ నౌండోలీయా V. గుజరాత్ & మరొకరు, [1991] 4 SCC 531; హన్సరాజ్ జైన్ V. స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర & అదర్స్, (1993) 4 JT 360; సంగప గురులింగప్ప సజ్జన్ V. స్టేట్ ఆఫ్ కర్ణాటక & అదర్స్ [1994] 4 SCC 145; గాంధీ గ్రాహ్ నమన్ సహకార సమితి లిమిటెడ్ etc.etc. V. స్టేట్ ఆఫ్ రాజస్థాన్ & అదర్స్, (1993) 3 JT 194; జి.నారాయణస్వామి రాజ్ (చనస్యోయారు) Lrs ద్వారా & మరొకరు V. ప్రభుత్వం కర్ణాటక & మరొకరు, (1991) 3 JT 12 మరియు రోషనారా బేగం etc. V. యూనయన్ ఆఫ్ ఇండీయా & అదర్స్, (1986) 1 అప్కస్ డిస్షన్ 6, సూచించబడింది.

సీల్ అఫ్ పీటర్ జ్యురీస్ డిక్షనరీ : సీల్ అఫ్ పీటర్ నం.3358 ఆఫ్ 1997.

C.W.No.2657 ఆఫ్ 1985 లో ఢిల్లీ హైకోర్టు యొక్క 02.09.1987 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తరము నుండి.

రాజీందర్ సచర్ మరియు బి.ఆర్. సబర్నాల్, అఫ్ పీటర్ల కోసం.

రవీందర్ సేథీ, V.B.సహారాయ, శశి కౌరణ్ మరియు D.S.మహారా, ప్రతివాదులు.

కోర్టు కోరింది ఉత్తరము జారీ చేయబడింది:

సౌలమ మంజూరు చేయబడింది. మార్కెట్ల తరఫు న్యాయవాదో వినోపించారు

స్పాషల్ లీవ్ ద్వారా ఈ అప్పీల్ C.W.నాం.2657/85 లో 02.03.1987 న జారీ చేసిన డిల్లీ హైకోర్టు డివిజన్ బాంచ్ తీర్మానం ఉద్భవించింది.

భూసేకరణ చట్టం, 1894 (సంక్షిప్తంగా, "చట్టం") సెక్షన్ 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ ఖిరకీ గ్రామంతో సహా అనేక గ్రామాలలో ఉన్న 50,000 బేగాల భూమినీ కొనుగోలు చేస్తూ నవంబర్ 5, 1980 న ప్రచురించబడింది. ఖిరకీ గ్రామంలో భూమి 1011 బేగాలను కలిగి ఉంది, ఇందులో అప్పీలుదారు 25 బేగాలను కలిగి ఉన్నాడు. సెక్షన్ 6 కింద ప్రకటన జూన్ 7, 1985 న ప్రచురించబడింది. డిక్లరేషన్ సహా చిట్టా హైకోర్టులో పలు రోట్ పిటిషన్లు దాఖలయ్యాయి. ప్రాథమిక వాదన ఏమిటంటే, 3 సంవత్సరాల తర్వాత ప్రచురించబడిన ప్రకటన చట్టం ద్వారా నష్టించబడింది. సెక్షన్ 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ లోపల అయింది. అప్పీలుదారుల మాదోరిగానే పలుమరు వ్యక్తులు హైకోర్టును ఆశ్రియించారు. **బాలక్ రామ్ గుప్తా v. యూనయన్ ఆఫ్ ఇండియా** లో ఫుల్ బాంచ్, C.W.P. నాం.1639/85 మే 27 న నోటిఫికేషన్, 1987 సెక్షన్ 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ చట్టంబట్టి మరయు సెక్షన్ 6 కింద డిక్లరేషన్ సమర్థించింది, సెక్షన్ 4(1) కింద ఉమ్మడి నోటిఫికేషన్లో ఉన్న భూమినీ కలిగి ఉన్న కొంతమంది భూ యజమానులు ఇప్పటికీ హైకోర్టును ఆశ్రియించి సీట్ పొందారు. సెక్షన్ 6 ప్రకారం డిక్లరేషన్ ప్రచురణతో సహా తదుపరి ప్రొసీడ్యుంగ్స్. పర్వసానంగా, చట్టంలోని సెక్షన్ 6(1) నుండి వివరణ II నుండి ఆప్షన్లో కొనసాగడం ద్వారా పొందబడిన సీట్ మినహాయించబడింది. దీని ప్రకారం, సెక్షన్ 6(1) కింద ప్రచురించబడిన డిక్లరేషన్ చట్టంలో చట్టంబట్టి అయిదో ప్రకటన రోట్ పిటిషన్ విచారణకు వచ్చినప్పుడు,

హైకోర్టు డివిజన్ బాంచ్ ఒక ఉత్తర్వును జారీ చేసింది, లవనాత్త తన వాదన ఫుల్ బాంచ్ తీర్పు ద్వారా కవర్ చేయబడిందని మరియు డివిజన్ బాంచ్ ముందు వేరే హాయింట్ లవనాత్తలేదు లేదా వాదించలేదు. రిట్ పీటిషన్ కౌట్ తీర్పుబడింది. కాబట్టి ప్రత్యేక సాలమ ద్వారా ఈ అప్పీల్.

హైకోర్టు ఫుల్ బాంచ్ తీసుకున్న అభిప్రాయం చట్టంలో సరైనది కాదని అప్పీలుదారుల తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ రాజిందర్ సచ్చర్ వాదించారు. అప్పీలుదారులకు సంబంధించిన రిట్ పీటిషన్ పాండింగ్లో అప్పీలుదారులు ఎటువంటి స్టేను పొందనందున, సెక్షన్ 6 ప్రకారం డిక్లరేషన్ను ప్రచురించడం ద్వారా ప్రతివాది - U.O.I., తదుపరి కొనసాగడానికి ఎటువంటి నష్టం లేదు మరియు అందువల్ల, డిక్లరేషన్ చేయబడింది మూడు సంవత్సరాలకు మించి ప్రచురించబడినది, చట్టంలో చాలా దుఃఖుల్ బాంచ్ తీర్పు తర్వాత, సెక్షన్ 5A కింద దాఖలు చేసిన అభ్యంతరాలను పరిగణించలేదని సెక్షన్ 6 కింద డిక్లరేషన్ను రద్దు చేసిన డివిజన్ బాంచ్ కు ఈ విషయం పంపబడిందని, అందువల్ల, ప్రచురణ అందులోని రిట్ పీటిషన్లకు సంబంధించి సెక్షన్ 6 ప్రకారం డిక్లరేషన్ రద్దు చేయబడింది. అదే ప్రయోజనాలు అప్పీలుదారులకు కూడా అందజేయాలి. దానికి మద్దతుగా, అతను ఢిల్లీ డివలప్ మెంట్ ఆథారిటీ v. సుదన్ సింగ్ & అదర్స్ (1991) ఢిల్లీ లా టైమ్స్ 602 లో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడడాడు. అతను యూసుఫ్ బాయి నూర్ మహ్మద్ నాండోలియా v. స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ & మరొకరు [1991] 4 SCC 531 లో తీర్పు నుండి మద్దతును కూడా కోరాడు. మరోవైపు, సెక్షన్ 5A కింద విచారణ కోసం భూసేకరణ కలెక్టర్ కు అప్పీలుదారులు ఎలాంటి అభ్యంతరాలను దాఖలు చేయలేదని ప్రతివాదుల తరఫు Learned న్యాయవాది వాదించారు. అందువల్ల, వారి అభ్యంతరాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. రిట్ పీటిషన్ల భూములకు సంబంధించి డిక్లరేషన్ను రద్దు చేసిన వాదనానికి రామీటాన్స్ తర్వాత డివిజన్ బాంచ్

పరోమోతమైంది. అందువల్ల, ఇదో వారోకో సంబంధించి మాత్రమే పనోచేస్తేతుంది మరియు ఆ తోర్పులలో ఇఓనామనీహారట్రీలు కానో వ్యయకతులు కాదు.వాస్తవవనోకో, చాలా మంది వ్యయకతులు అవారోడును అంగోకరించారు, పరోహారం అందుకుననారు మరియు కోరింది మరియు సూచన కలిగి ఉననారు.అందువల్ల, అభ్యయంతరాలను పరోగణనలోకో త్రీసుకోనందున సొకషన్ 6 కింద పోరకటనను పోరచురించడం చట్రపరంగా తపోమ కాదు.ఈ పరోస్థోతులలో ఫుల్ బాంచ త్రీసుకునన అభిపోరాయం చట్రపరంగా సర్నైనదో.

సంబంధిత వోవోదాలకు సంబంధించి, పరోశీలన కోసం తలతోతపో పోరశోన ఏమీటంటే: బాలకో రామో గువోతా క్రీసులలో డోవోజనో బాంచో మరియు ఫుల్ బాంచ త్రీసుకునన అభిపోరాయం చట్రపరంగా సర్నైనదోనా? సొకషన్ 4(1) పోరకారం నోటోఫోకషన్ నవంబర్ 5, 1980 న పోరచురించబడింది మరియు సొకషన్ 6(1) పోరకారం పోరకటన జూన్ 7, 1985 న పోరచురించబడింది.అందువల్ల, చట్రపరంగా సొకషన్ 6(1)కో సంబంధించిన పోరవోజో పోరకారం ఇదో మూడు సంవతోసరాలకు మించి ఉంటుంది.పోరశోన ఏమీటంటే: క్రొంతమంది వ్యయకతులు పోందోన సోటో వోవరణ II నుండి సొకషన్ 6 వరకు ఇతర వ్యయకతులకు పోరయోజనం చేకూరుస్తోతుందో?సొకషన్ 4(1) కింద నోటోఫోకషన్ అనోదో 12 గోరామాలలో ఉనన అననో భూములకు సంబంధించిన ఉమోమడి నోటోఫోకషన్. ఫుల్ బాంచ పోరా 6 లో ఈ కోరింది వోధంగా పోరకోంది:

"6. మా ముందునన కోసులలో, సొకషన్ 6 కింద 27.05.1985, 06.06.1985, 07.06.1985 మరియు 26.02.1986 లో చేసిన డోకోలరషన్ (వోటోకో సంబంధించిన వ్యయకోతగత వోవరాలను ఇకోకడ పోరకోనాలోసిన అవసరం లోదు).ఇదో సోషోటంగా సొకషన్ 4 కింద నోటోఫోకషన్ల తోదోల నుండి మూడు సంవతోసరాల వ్యయవధికో మించినదో, అనగా. 05.11.1980 మరియు 25.11.1980.1984 లో (ఇకోకడ పోరతోవోదులు చేసిన పోరయతోనం ఇదో) కోతోతగా భరోతో చేయబడిన వోవరణ యోకోక నోబంధనలను అమలు చేయడం దోవారా వ్యయవధికో

పాడొగించలేకపోతే, సెక్షన్ 6(1)కి సంబంధించిన నోబంధన పరకారం అవో సెక్షన్లుగా నొప్పింపబడడాయో.

ఇదో కిందో విధంగా చదవే 20, 21 మరియు 22 పేరాల్లో ఎఫ్ పటికపమడు కోర్టు జారీ చేసిన వివిధ ఆదేశాలను సంగ్రహించింది:

"20. సెక్షన్ 6 డిక్లరేషన్లను వివరణ పరిధిలోకి తీసుకురావడానికి పరతీవాదులు ఆధారపడే సేట్ ఆర్డర్లను సూచించడం ఇక్కడ ఉపయోగకరంగా ఉండవచ్చు. **మున్షీలాల్ v. లాఫ్టినాంట్ గవర్నర్, (CW 426 ఆఫ్ 1981)**లో 25.11.1980 నాటి నోటిఫికేషన్ చౌల్లుబాటును సత్బరీ గోరామంలనో కొంతమంది నోహసీతులు సవాలు చేశారు, 18.03.1981 న CM 668/81 లో ఈ కోర్టింది మధ్యంతర ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది.

'.....27.04.1981 కేసు. ఈలోగా, పరతీవాదులు 1 మరియు 2 సెక్షన్ 6 పరకారం ఎలాంటి డిక్లరేషన్లను జారీ చేయకుండా నోబంధించబడారు.....'.

పై మధ్యంతర ఉత్తర్వు 04.05.1981 న రిట్ పీటిషన్లను అంగీకరించినపమడు సంపూర్ణంగా చేయబడింది.;

18.03.1981 న ఆమోదించబడిన సేట్ ఆర్డర్, మాస్టర్ ప్లాన్ మరియు జోనల్ ప్లాన్ యొక్క పరస్పరత పరతులు మరియు అవసరాలు ఏవైనా ఉల్లంఘించినట్లయితే, చట్ట పరకారం చర్య తీసుకోవడానికి పరతీవాదుల సంబంధిత అధికారులకు సవచిత్ర తదుపరి ఉత్తర్వులు వచ్చే వరకు సంపూర్ణంగా చేసింది. లేదా పీటిషన్లలో ఉల్లంఘించబడింది.

ఈ రిట్ పీటిషన్ 15.11.1983 న కౌట్లవేయబడింది (ILR (1985) 1 Delhi-469 : AIR (1984) NOC 230 చూడండి). **అగున హమ్సో (P) లిమిటెడ్ v. లాఫ్టినాంట్ గవర్నర్ (CW 1251/81)**లో కూడా, పీటిషన్ 25.11.1980 నాటి సెక్షన్ 4 నోటిఫికేషన్ చౌల్లుబాటును సవాలు చేశారు. 26.05.1981 న CM 1717/81 లో ఈ

క్రొందో నోబంధనలలో మధ్యంతర ఉత్తరములు జారీ చేయబడినప్పటికీ రోట్ పీటిషన్ అంగీకరించబడింది.

'29.07.1981 కి నోటిసు.ఈలొగా, సౌకషన్ 4 కింద అభ్యంతరకరమైన నోటిఫికేషన్ మరియు సౌకషన్ 6 భూసేకరణ చట్టం కింద డిక్లరేషన్ ఫలితంగా తదుపరి చర్యలపై మేము సోటి వేధించాము.

ఈ ఆర్డర్ 29.07.1981 న సంపూర్ణంగా చేయబడింది మరియు ఈ C.W. అనేక ఇతర C.W.లతో పాటు, C.W. 426/81 తో పాటు 15.11.1983 న పారవేయబడింది. **గోగోయా వర్సెస్ లాఫ్టినాంటో గవర్నర్, (CW 175/82)**లో రోట్ పీటిషన్ 21.01.1982 న అంగీకరించబడింది. C.M. 250/82 లో మధ్యంతర ఉత్తరములు జారీ అయ్యాయి. అదే తేదీలో "25.11.1980 నాటి ఇంప్యూగ్డ్ నోటిఫికేషన్ కు అనుగుణంగా తదుపరి చర్యలు". ఈ ఉత్తరము 04.03.1982 న సంపూర్ణంగా రూపొందించబడింది, "ప్రతివాదులు సలహా ఇచ్చినట్లయితే, ఆర్డర్ యొక్క వైవిధ్యం కోసం ఈ కోర్టును తరలించే సవరణ ఉంది." ఈ C.W. కూడా C.W. 426/81 తో పాటు 15.11.1983 న పరిష్కరించబడింది (C.W.175/81 లో తీర్పు ఎగువ ఇచ్చిన కేసుల జాబితా, సవరణలకు పర్యవేక్షణ ద్వారా). పైన పేర్కొన్న నోబంధనలకు సమానమైన ఆర్డర్ 11.02.1982 న CM 4514/81 లో **అన్సల్ హౌసింగ్ & ఎస్టేట్స్ వర్సెస్ లిమిటెడ్ v. లాఫ్టినాంటో గవర్నర్, (CW 2451/81); వజయ్ నారాయణ్ v. లాఫ్టినాంటో గవర్నర్, (CW 2450/81); శ్రీమతి బార్కో దుగ్గల్ v. లాఫ్టినాంటో గవర్నర్, (CW 2468/81); దయాహా సింగ్ v. లాఫ్టినాంటో గవర్నర్, (CW 2135/82).** చేవరీదో మినహా మిగిలినవి 15.11.1983 న CW 426/81 తో పరిష్కరించ బడ్డాయి.

21. CW 2263/81 లోని CM 4226/81 (బిషంబర్ దయాళ్ వర్సెస్ లాఫ్టినాంటో గవర్నర్)లో 30.09.1981 మరియు 11.02.1982 నాటి

ఉత్తరమల ద్వారా 05.11.1980 తేదీ నోటిఫికేషన్ యొక్క ఆపరేషన్ అదే నాబంధనలలో నోటిఫికేషన్లను బట్టింది. **ఓం పరకాష్ వ. లాఫ్టెన్సాంట్ గవర్నర్, (CW1250/81)**లో ఇదే విధమైన ఉత్తరమలను అనుసరించి తుర్గలకాబాద్ గ్రామంలోని కొంతమంది నావాసీతులు దాఖలు చేసిన రిట పీటిషన్. ఈ రిట పీటిషన్లు కూడా 15.11.1983 న పరష్కరించబడ్డాయి. కానీ ఈ జాబితా సమగ్రమైనది కాదు మరియు ఈ రోజు ఈ కోర్టులో ఇతర రిట పీటిషన్లు పాండింగ్లో ఉన్నాయే, వీటిలో ఆమోదించబడిన సీట్ ఆర్డర్ అమలులో కొనసాగుతోంది (ఉదా. CW 861/82).

22. సీడబ్ల్యు 1203/82 (**బుధ్ వహార్ వాలఫ్ ఫర్ సాస్టైట్ వ. లాఫ్టెన్సాంట్ గవర్నర్**)లోని కొన్ని ఉత్తరమలకు పీటిషన్ల తరఫున కూడా పరస్థాపించబడింది, అయితే ఇది 31.12 నాటి సెక్షన్ 4 నోటిఫికేషన్ చాలాబాటును సవాలు చేసిన రిట పీటిషన్. 1981. ఆ సందర్భంలో, కోర్టు 23.04.1982 న మధ్యంతర ఉత్తరమను మంజూరు చేసింది, "పరతివాదులు ఇంప్యూగ్డ్ నోటిఫికేషన్ ఫలితంగా తదుపరి చర్యలు తీసుకోకుండా నోటిఫికేషన్లను మరయు ఇది సపష్టంగా, తరువాత రిట పీటిషన్లను పరష్కరించేవరకు సంపూర్ణంగా చేయబడింది. పీటిషన్ల ఆ తర్వాత 24.01.1984 న C.M.315/84 నోటిఫికేషన్, "పరతివాదులు పైన పేర్కొన్న సీట్ ఆర్డర్లను తప్పకుండా అర్థం చేసుకుంటున్నారు....మరియు పైన పేర్కొన్న సీట్ ఆర్డర్ మూత్రం రోజులా గ్రామానికి సంబంధించినది చూస్తున్నారు" అని ఆరోపిస్తూ, అందువల్ల, పీటిషన్లు తమ భూములకు సంబంధించి మూత్రం సీట్ కోసం పరార్థించారు, కోర్టు దయచేసి "23.04.1982 నాటి ఉత్తరమను సపష్టంగా చేయడానికి, పీటిషన్ల భూమికి సంబంధించి మూత్రం సీట్ విధించబడిందని, ఖాసరం నంబర్లు. రిట పీటిషన్లలో పేర్కొన్నాయి." పైన పేర్కొన్న సీట్ ఆర్డర్లను యానియన్ ఆఫ్ ఇండియా పీట్ చేసింది, ఇది సెక్షన్ 4 పరకారం సీట్ ఆర్డర్

కానీ నోటాఫికేషన్ మంజూరు చేయబడిందని మరియు నోర్ దిషన్లు భూమికి సంబంధించి కాదని కోరింది. ఇరు పక్షాల వాదనలు వినన తర్వాత, కోర్టు 24.02.1984న ఈ కోరింది ఉత్తర్వును జారీ చేసింది.

"... సప్లై త అవసరమని మాకు అర్థం కాలేదు. CM 1759/82 లో పరార్థన ప్రిషన్ల భూమికి సంబంధించి ఉంది. మేము జారీ చేసిన మధ్యంతర ఉత్తర్వు ప్రిషన్లకు సంబంధించినదని తప్పనిసరిగా అనుసరిస్తుంది. కాబట్టి తదుపరి ఆర్డర్ అవసరం లేదు."

22A. 1982 లోని CW 861 (మనకోవాలా v. చౌదరి)లో 07.08.1985 CCP 152/85 న ఈ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వు నుండి కూడా మద్దతు పొందాలని ప్రిషన్లు కోరుతున్నారు. 25.11.1980 నాటి సెక్షన్ 4 కింద నోటాఫికేషన్ పరిధిలోకి వచ్చిన కాన్స్ భూములకు సంబంధించి సెక్షన్ 6 కింద పరతివాదులు డిక్లరేషన్ చేసినందున ఆ డిక్లరేషన్ ప్రిషన్లు తరలించబడింది. పరార్థన నోటాఫికేషన్లు సవాలు చేసిన కొంతమంది ప్రిషన్ల అభ్యర్థన మేరకు సప్లై ఆర్డర్ను కాన్సాగించారు. కోర్టు గమనించింది:

'ఇతర విచారణలపై సప్లై ఉందనడంలో సందేహం లేదు, కానీ భూసేకరణ వ్యవహారాలలో అది నిజంగా పర్యవసానంగా నోర్ మూలించబడుతోంది. ఈ సభానం కాకుండా, పద్ద సంఖ్యలలో ఇతర భూములు సప్లై అంగా సెక్షన్ 4 మరియు 6 కింద నోటాఫికేషన్కు సంబంధించిన విషయం మరియు వాటికి సంబంధించి అధికారులు తదుపరి సేకరణ పరార్థనలను ఆలస్యం చేస్తారని ఊహించలేము.

సౌక్ష్మన్ 6 కింద కేవలం నోటిఫికేషన్ పోటిషనర్లకు సంకేతకంగా సర్కేనది కాకపోవచ్చు కానీ ఏదైనా చర్య కోసం పోలిషనర్ల వడాన్ ధిక్ కరించినట్లు మేము అంగీకరించలేము.

అయితే, సోటే ఆర్డర్ ఉన్ నంత కాలం పోటిషనర్ల తొలగింపు జరగదు.... మరీయు ఎవరూ హార్డర్ లో ఉత్తరమను ఆమోదించలేదు. కౌట్ పోటిషనరు (dismissed).

అంతమంగా, అన్ సరి సంబంధిత వాదనలను పరిశీలించిన తర్వాత, ఫుల్ బాంచ్ 30 మరియు 31 పేరాలలో ఈ కేరందీ వధంగా చదవబడింది:

"30. రౌండవది సోటే ఆర్డర్లు పొందే ప్రొసీడ్యుంగ్ల సవభావం కూడా వారి పరిధి మరియు ప్రభావంలో హార్టీలకు మాత్రమే పరిమితమైన దావాల పాత నమూనా నుండి చాలా భిన్నంగా ఉంటాయి. సౌక్ష్మన్ 4 నోటిఫికేషన్లు రోట్ పోటిషనర్లలో సవాలు చేయబడడాయి మరియు ఈ రకమైన ప్రొసీడ్యుంగ్లలో, లోకస్ సోటాండి సూత్రం గణనీయంగా పలచబడిందని ఇప్పడు సధిరపడిన చట్టం. ఏదైనా ప్రజూ సోఫూర్తో గల వ్యక్తి సాధారణ ప్రొటోపడికన సహాధీన ప్రొకరీయ యొక్క చౌలుబాటును సవాలు చేయవచ్చు మరియు అతను ఈ వ్యాయోలు చేసినప్పడు హార్టీల మధ్య వ్యాయోలు సరళమైనవి కావు: ఇదీ వీసత్త ప్రొయోజనాలను ప్రభావితం చేసే ప్రజూ ప్రొయోజన వ్యాయోయం. నోటిఫికేషన్కు సవాలు చేసే కారణాలు నోర్దోషట భూసహామీకి వ్యక్తిగతంగా ఏమీ ఉండకపోవచ్చు కానీ చాలా తరచుగా, భూమీ యజమానులందరికీ లేదా గణనీయమైన బ్లొక్లకు సాధారణమైనవి. వాస్తవానికి, సౌక్ష్మన్ 4 కింద నోటిఫికేషన్లను సవాలు చేస్తూ రోట్ పోటిషన్ యొక్క మునుపటి బ్యూచర్ కౌన్సో సాధారణ వాదనలను లోవనాత్తనట్లుగా, మా ముందు కౌత్తగా జాబితా చేయబడిన ఈ పోటిషన్ల సమాహం ఆచరణాత్మకంగా అదే వాదనలను

లవనాత్మతానందో.సమాఖలు మరీయు వారో భూములు వాస్తవంగా వ్యయకతులకు రౌండవ ఇన్వెస్ట్మెంట్ తో ఉమ్మడి ప్రియోజనాలను అందోస్తాయనో వాదనను అంగీకరించడం. ప్రియోజనం వాస్తవం వాస్తవం వాస్తవం, వారందరికీ ప్రియోజనం; మరీయు, కౌన్సిల కారణాల వల్ల అదో వాస్తవం వాస్తవం మరీయు ప్రియోజనం లవనాత్మతానందో మైదానం రౌండవ ఛాలంజ్ వాస్తవం వాస్తవం, మైదానం బ్యాంక్ ప్రియోజనం కూడా సముహారజన ఉద్దేశ్యం పథకం యొక్క పాక్షిక అమలు యొక్క అసంభవం కారణంగా ప్రియోజనం ప్రియోజనం ప్రియోజనం.

"31. అందువల్ల, పై సందర్భం మరీయు నాపథ్యం, మైదానం యొక్క భూష మరీయు సందోహాస్పద స్టే ఆర్డర్లపై మార్త ప్రియోజనం చూపాలి. వాస్తవం "ఏదైనా" అనో పదానో ఉపయోగించడం దానో పరిధిని గణనీయంగా పంచుతుంది మరీయు ఏదైనా చర్య లోదా కౌన్సిలం నాపథ్యం నాపథ్యం వాస్తవం ఏ సందర్భం నైనా అమలు చేయవచ్చనో స్పష్టంగా చూపానో. ఇదో మైదానం నాపథ్యం యొక్క ఆపరేషన్ యొక్క మార్త స్టే కావచ్చు లోదా పాక్షిక స్టే కూడా కావచ్చు - డిగ్రీలో పాక్షికంగా లోదా అదో పనోచేసే వ్యయకతులు లోదా భూములకు సంబంధించి. వాస్తవం ఉపయోగించిన పదాలు వాస్తవం వాస్తవం వాస్తవం కలిగి ఉంటాయి మరీయు దానో నాపథ్యం మరీయు ఆపరేషన్ ను వాస్తవం వాస్తవం స్టే ఆర్డర్ పొందిన కేసులకు మైదానం పరిమితం చేయడానో ఎటువంటి సమర్థన లోదు.

ఇదో కొంద ఉన్న వాస్తవం 39 వ ప్రియోజనం ముగిసినదో:

"39. పైన ప్రియోజనం కారణాల దృష్ట్యా, సెక్షన్ 6 ప్రియోజనం డిగ్రీలో యొక్క చాలాబాటును గణించడం స్టే ఆర్డర్లు అమలులో ఉన్న కాలానో మనహాచాలనో

మేము నోరణయానోకి వచచాము. 25.11.1980 నాటి నోటోఫికేషన్ వాషయానోకి వస్తే, సాక్షన్ 6 డిక్లరేషన్లలో తాజాదో 26.02.1986 న అనో మేము కనుగొన్నాము. సీట్ ఆర్డర్ (C.M.P. 668/81 లో) 18.03.1981 నుండి 15.11.1983 వరకు అంటే 2 సంవత్సరాల 7 నాలల 27 రోజుల పాటు అమలులో ఉంది. అందువల్ల, అవో మూడు సంవత్సరాలలోపు మరీయు 2 సంవత్సరాల 3 నాలలలోపు జారీ చేయబడడాయో, అనగో సాక్షన్ 4 నోటోఫికేషన్ యొక్క 5 సంవత్సరాల 3 నాలలు. 15.11.1980 నాటి నోటోఫికేషన్ వాషయానోకి వస్తే, సాక్షన్ 6 డిక్లరేషన్ యొక్క తాజాదో 07.06.1985, అంటే సాక్షన్ 4 నోటోఫికేషన్ తర్వాత 4 సంవత్సరాల 7 నాలల తర్వాత జారీ చేయబడిందనో మేము కనుగొన్నాము. CMP 4226/81 లో సీట్ ఆర్డర్ 30.09.1981 నుండి 15.11.1983 వరకు, అంటే 2 సంవత్సరాల 1-1/2 నాలల వరకు అమలులో ఉంది. ఈ వ్యవధిలో డిక్లరేషన్ గడుమలోపు ఉంటుంది. మా ముందు చర్చకు వచ్చిన ప్రధాన అంశానోకి తదనుగుణంగా మేము సమాధానం ఇస్తున్నాము.

దీని ప్రకారం, నోటోఫికేషన్ చాలాబాటును ఫుల్ బాంచ్ సమర్థించింది. Mr. రాజిందర్ సచర్ వాదించినట్లు, రామీటాన్స్ తర్వాత డివిజన్ బాంచ్ సాక్షన్ 6 కింద ప్రచురించిన డిక్లరేషన్ను రద్దు చేసింది. ఆపరేటివ్ భాగం కోరింది వాదనగా చదవబడుతుంది:

“సాక్షన్ 5-A కింద భూసేకరణ కలెక్టర్ల ఉత్తర్వులు మరీయు భూసేకరణ చట్టంలోని సాక్షన్ 6 కింద లాఫ్ టీనాంట్ గవర్నర్ జారీ చేసిన నోటోఫికేషన్తో పాటు పైన పేర్కొన్న అన్ రోట్ పోషన్లలో తదుపరి భూసేకరణ ప్రకారాలు రద్దు చేయబడడాయో మరీయు ఖర్చుతో పక్కన పోటబడడాయో. ప్రధానంగా రౌండు రోట్ పోషన్లలో పోషన్ల సమూహం వాచారించబడినందున ఒక్కొక్కటి రూ.1500/- చొప్పున రౌండు సోట్ల న్యాయవాదుల ఫీజులు

ఉంటాయి. కౌంటర్ అఫ్ డివీట్ లతో రౌండు సౌట్ ల ప్రిటిషన్ లను మార్త చ్చేయడానికి అంగీకరించినందున ప్రిటిషన్ వారు అన్ నో ప్రిటిషన్ లతో కౌంటర్ అఫ్ డివీట్ లను కూడా ఉంచలేదు. న్యాయమం సంమార్ణంగా రూపొందించబడింది. 'అనుసరించడానికి కారణాలు.'

కౌంటర్ అఫ్ డివీట్, **B.R గుప్తా v. U.O. & అదర్స్, 37 (1989) డిల్ లీ లా టైమ్స్ 150** లో ఇచ్చిన కారణం. సెక్షన్ 6 కింద డిక్లరేషన్ ప్రిటిషన్ వారు రద్దు చేయడం గురించి రీట్ ప్రిటిషన్ లకు సంబంధించి స్పష్టంగా ఉంది. ఈ విధంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన ప్రిటిషన్ ఏమిటంటే: సెక్షన్ 6 ప్రిటిషన్ డిక్లరేషన్ ను ప్రిటిషన్ చేయకుండా ప్రిటిషన్ ను నోషీ చేసిన కౌంటర్ అఫ్ డివీట్ లు ప్రిటిషన్ స్టేట్ అప్ ప్రిటిషన్ వారు సంబంధించిన కేసులకు సమానంగా ప్రిటిషన్ చేయవచ్చు? అప్ ప్రిటిషన్ వారు డిక్లరేషన్ ప్రిటిషన్ వారు ఎటువంటి స్టేట్ ను ప్రిటిషన్ చేసిన ఆధారంతో మేము కౌంటర్ అఫ్ డివీట్, అయితే కౌంటర్ అఫ్ డివీట్ హైకోర్టు, వాస్తవంగా, డిక్లరేషన్ ను ప్రిటిషన్ చేయకుండా ఇంతకు ముందు సంగ్రహించిన విధంగా వాటిని నోషీ చేసినందున, తప్పనిసరిగా, అందులోని ప్రిటిషన్ లకు మద్దతుగా ఇచ్చిన ఉత్తరాలలోని డిక్లరేషన్ ను కోర్టు పరిమితం చేయలేదు, వాస్తవంగా ప్రిటిషన్ చేయవచ్చు వరకు అధికారులు చేతులు వాస్తవంగా తీసుకోవలసి వచ్చింది. వాస్తవంగా, ఈ న్యాయస్థానం వివిధ కేసులలో స్టేట్ లో ప్రిటిషన్ డిక్లరేషన్ ఉత్తరాలకు విస్తృత అర్థాన్ని ఇచ్చింది, అవి, **యూ. సుభాష్ చంద్రన్ v. నూర్ మహమ్మద్ నాండోలియా v. సెట్టెట్ ఆఫ్ గుజరాత్ & మరొకరు, [1991] 4 SCC 531; హన్సరాజ్ జైన్ v. సెట్టెట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర & అదర్స్, (1993) 4 JT 360; సంగప్ గురులింగప్ సజ్జన్ v. సెట్టెట్ ఆఫ్ కర్ణాటక & అదర్స్, [1994] 4 SCC 145; గాంధీ గ్రూప్ నోర్ మణ్ సహకారి సమితి లిమిటెడ్ etc. etc. v. సెట్టెట్ ఆఫ్ రాజస్థాన్ & అదర్స్, (1993) 3 JT 194; జి. నారాయణస్వామి రెడ్డి (చనప్పయ్యయ్య) Lrs ద్వారా & మరొకరు v. కర్ణాటక ప్రిటిషన్ & అదర్స్, (1991) 3 JT 12 మరియు రిషన్ నారా బేగం మదలైనన్ v. యూనైన్ ఆఫ్ ఇండియా & అదర్స్, (1986) 1**

అప్రెన్టీస్ డిప్లొమా 6."చర్యపై సీట్ లోదా ప్రొసీడ్యూరింగ్" అనే పదాలు ఈ కోర్టు ద్వారా విస్తృతంగా వియాఖ్యానంచబడడం మరయు ఈ కోర్టు ఆమోదించిన ఏ రకమైన ఆదేశాలు అయినా అధికారులు ముందుకు సాగడానికి ఒక నిరోధక చర్య అని అర్థం. సెక్షన్ 5-A కింద విచారణ జరిపే చర్యను ఇష్యూలలో ఉంచినప్పటికీ మరయు సెక్షన్ 6 ప్రకారం డిక్లరేషన్లు ప్రకటనలను ప్రకటించినప్పటికీ, సెక్షన్ 5-A కింద విచారణ సక్రమంగా నిర్వహించబడి, సెక్షన్ 6 కింద ప్రచురించబడిన డిక్లరేషన్ చొరలుబాటు అమలుదని కోర్టు భావిస్తే తప్ప, ఈ విషయంపై మరింత ముందుకు విచారణకు అధికారులకు అవకాశం ఉండదు. ప్రయవసానంగా, కొందరికి సంబంధించి మంజూరు చేయబడిన సీట్ ఆ తరువాత సీట్ పొందని ఇతరులకు కూడా వర్తిస్తుంది. సెక్షన్ 5-A విచారణ మరయు అభ్యంతరాల ప్రశ్నలకు సంబంధించి మునుపటి దేశ యొక్క ఖచ్చితత్వం గురించి మేము ఆందోళన చెందడం లేదు, ఎందుకంటే ప్రతివాది యూనియన్ దానిని సవాలు చేయలేదు. దాని ఖచ్చితత్వంపై మేము ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయము, అయినప్పటికీ ఇది సందేహానికి తారతీయం.

అప్పుడు ప్రశ్న తలెత్తుతుంది: ఇతర అంశాలకు సంబంధించి డివిజన్ బాంబ్ డిక్లరేషన్లు రద్దు చేయడం వల్ల అప్రెన్టీసుదారులకు కూడా ప్రయోజనం ఉంటుందా? ప్రాథమికంగా, నేర చక్రవర్తిని న్యాయవాది యొక్క వాదన ఆకర్షణీయంగా ఉన్నప్పటికీ, లోతుగా ప్రశ్నిస్తే, Mr. సచార్య యొక్క వాదనకు అంగీకారం ఇవ్వడం కష్టం. డివిజన్ బాంబ్ వివాదాన్ని బాంబ్ ముందు ఉన్న రిట ప్రొటెక్షన్ల రద్దుకు సోపానంగా ప్రతిపత్తి చేసినప్పటికీ, సెక్షన్ 6 కింద ప్రచురించబడిన డిక్లరేషన్ సమర్థించబడటానికి అవసరమైన ప్రమాణాలు ఉంటాయి.

డివిజన్ బాంబ్ తీర్పు వాలువడకముందే, అప్రెన్టీసుదారుల ప్రొటెక్షన్లు కోర్టువేసి, అప్రెన్టీసుదారులు ఈ కోర్టులలో సెక్షన్ల లోపల ప్రొటెక్షన్లు దాఖలు చేసినట్లు కనీసం తోంది. ఇది మారతగా

సాక్షి 6 డిక్షనరీని సంబంధించిన కేసు అయితే, హైకోర్టు రద్దు చేసినట్లయితే, అది ఇతరులకు కూడా ప్రయోజనం చేకూరుస్తుంది, అయితే వారు ఎటువంటి పటిష్ట దాఖలు చేయనప్పటికీ, వారి భూములు స్వాధీనం చేసుకున్న మరియు స్వాధీనం చేసుకున్న వారికి తప్ప చట్టంలోని సాక్షి 16 మరియు 17(2) ప్రకారం రాష్ట్రంలో అన్ని భూముల నుండి ఉచితం. అయితే డివిజన్ బాంబ్ ముందు రిట్ పటిష్టరల్కు సంబంధించి సాక్షి 6 ప్రకారం డిక్షనరీని రద్దు చేయడానికి డివిజన్ బాంబ్ వాదనాని పరిమితం చేసింది. కాబట్టి, డివిజన్ బాంబ్ సాక్షి 6 ప్రకారం డిక్షనరీని రద్దు చేయడం వల్ల కలిగి ప్రియోజనం అప్పీలుదారులకు అందదు.

థిల్లి డివిజన్ బాంబ్ అధికారి v. సుదన్ సింగ్ & అదర్స్ etc., లోని వాదనలనుబట్టి, 45 (1991) థిల్లి లా టైమ్స్ 602 SC వాటిలో అటువంటి రద్దు ప్రభావాన్ని ఈ కోర్టు బాంబ్ పరిగణించిన మాట నిజం, కానీ, దురదృష్టవశాత్తు, ఆ కేసులో ఇంతకు ముందు ప్రస్తావించబడిన తీర్పులలో కార్యాచరణ భాగం ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకురాబడలేదు. కాబట్టి, ఇందులో నిష్పత్తి ఈ సందర్భంలో వాస్తవాలకు వర్తించదు. **యూసుఫ్ బాయి నూర్ మహ్మద్ నాండోలియా కేసులో (సుప్రీమ్),** ఈ కోర్టు కూడా ఆ పటిష్టరల్కు ప్రయోజనం చేకూరుస్తుందని గమనించిన మాట కూడా నిజం. సాక్షి 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ మోశ్ రమమైనది మరియు సాక్షి 6 కింద ప్రకటన కూడా సమ్మతితోనే అయినందున, సాక్షి 6 కింద ప్రకటన పూర్తిగా రద్దు చేయబడితే తప్ప, అది అలా పనిచేయదు మొత్తం డిక్షనరీని రద్దు చేయాలి. సాక్షి 5-A కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ అప్పీలుదారులు ఎలాంటి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయలేదని తలుస్తోంది.

ఈ ప్రస్తావనలలో, వారి అభ్యంతరాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు, **థిల్లి డివిజన్ బాంబ్ అధికారి కేసు**

(సుప్రకా)లో హైకోర్టు డివిజన్ బౌంచ్ ఎత్త తో చూపనట్లు, Mr. సచ్చర్ ఆధారం చేసుకున్నది, ఎటువంటి దరఖాస్తు లోదు. ఈ విధంగా మేము సెక్షన్ 6 యొక్క నిబంధన ద్వారా అప్పీలుదారుల డిక్లరేషన్ నిషేధించబడలేదని లోదా జోక్యంనాకో హామీ ఇచ్చి చట్టం యొక్క ఏదైనా లోపం వల్ల అది విఫలం కాలేదని మేము భావిస్తున్నాము.

అప్పీల్ కౌట్ వేయబడింది. ఖర్చులు లోమ.

అప్పీల్ కౌట్ వేయబడింది.